

Repliek

*Piet Verschuren**

De auteur begint met het noemen van zaken in deze en voorgaande publicaties van mijn hand, die zij onderschrijft. De meeste herken ik, maar bij een tweetal plaats ik een kanttekening. Zo stelt zij dat 'een goede wetenschapper kiest voor die onderzoeksmethode die het beste aansluit bij de vraag (...)'. Maar in het boek toon ik mij minder instrumenteel, en bepleit ik daarnaast het belang van het ontwerpen van een onderzoek dat strookt met de eigen persoonlijkheid van de onderzoeker, diens waarden en overtuigingen, voorkeuren, bekwaamheden en minder sterke punten. Verder zou door mij worden geopteerd voor een 'samen-gaan van kwalitatieve en kwantitatieve methoden'. Dat zou kunnen worden mis-verstaan. Een gecombineerde aanpak leidt mijns inziens al gauw tot een te uitgebreid onderzoek, met alle haalbaarheids- en daaruit voortvloeiende kwaliteitsproblemen van dien. Veeleer bepleit ik dan ook een weloverwogen keuze voor een van beide benaderingen, elk met zijn eigen mogelijkheden en beperkingen qua interne en externe validiteit, onderzoekbaarheid en bruikbaarheid van onderzoeksresultaten. Mogelijk doelt de auteur hier echter op een van mijn centrale stellingen dat een discussie over welke van beide benaderingen de betere is, een kwalitatieve of een kwantitatieve, niet zinvol is.

Wat betreft haar inhoudelijke kritiek begin ik met een detail dat ik kan beamen. Het betreft de constatering dat het boek als naslagwerk voor praktijkmensen/opdrachtgevers wellicht minder geschikt is. Ik kan mij daar achteraf wel in vinden. Zelf denk ik overigens dat dit niet zozeer komt door een verhalende schrijfstijl of uitgebreidheid: integendeel, een goed naslagwerk is mijns inziens per definitie uitgebreid. Als reden zie ik eerder het gevorderde niveau, dat mogelijk wat veel van het goede is voor een doelgroep als deze. Het brengt me op het idee dat een eenvoudig boekwerkje speciaal voor opdrachtgevers van onderzoek waarschijnlijk zou voorzien in een behoefte.

Haar twijfels over de algehele kwaliteit als naslagwerk deel ik echter in geen dele. Ten eerste zijn er de abstracts aan het begin van elk hoofdstuk, alsook een uitgebreid hiërarchisch zakenregister. Ten tweede bevat het boek liefst 84 schematische overzichten van de stof, die doorgaans in de tekst op de voet gevolgd worden, niet zelden gesteund door cijfer- en letteraanduidingen in de schema's die in de tekst zijn terug te vinden. Maar vooral, ten derde, vindt men in het boek voortdurend interne ofwel horizontale verwijzingen naar aanpalende onderwerpen en aanvullende passages, die als doel hebben een iteratieve ontwerpbenadering voor de gebruiker te faciliteren. Wellicht komt de auteur tot haar constatering doordat zij kunnen scannen ziet als een centraal kenmerk van een naslagwerk. Maar mijns inziens is de essentie hiervan het op onderwerp kunnen zoeken.

* Piet J.M. Verschuren is emeritus hoogleraar in de methodologie van de management-wetenschappen van de Radboud Universiteit in Nijmegen. E-mail: p.verschuren@fm.ru.nl.

Een en ander doet echter niets af aan het feit dat iedere auteur die een methodologische verhandeling het licht laat zien, mijns inziens tevreden mag zijn met een bespreking als deze.